

תעשיית המזון בארץ ישראל

The Food Industry in Eretz Israel

כסלו התשפ"ג • 12/2022 • 1140

אסם (אסם-נסטלה)

שבעת מייסדיה של חברת המזון אסם החליטו להתאחד ולהקים גוף לשיווק משותף של שלושה מפעלים לאטריות בארץ ישראל ("אטרית", "הדגן" ו"עססית"). הם נתנו לו את השם "אסם", הלקוח מתפילת הכוהן הגדול ביום הכיפורים: "תהא השנה שנת אסם".

סיפורה של אסם שזור בסיפורה של מדינת ישראל. במלחמת השחרור ב-1948 הצטרפו משאיות עם אטריות אסם לשירות המובילות אספקה לירושלים הנצורה, ואחת מהן אף הותקפה ונשרפה בדרך. לאלו שכן הצליחו להגיע ליעדן חיכה תור ארוך של אנשים שהמתינו לחלוקת התוצרת.

בתקופת הצנע הקשה של שנות ה-50 פנה ראש הממשלה דוד בן גוריון לאויגן פרופר, מייסדי אסם, וביקש ממנו למצוא תחליף לאורז האהוב על יוצאי עדות המזרח. כך נולדו הפיתיתים - גרגרי חיטה אפויים בצורה של אורז. באותה תקופה פותחו גם שקדי המרק, מההמצאות הישראליות האהובות ביותר.

לאסם יש חלק בחידוש מילים בשפה העברית. בשנות ה-60 החלה אסם לייצר את הבמבה על בסיס תירס, שהתאימה לנשנוש בין הארוחות, אולם לא הייתה מילה המתארת את מאכל הנשנוש. אסם הציעה את המילה "חטיף", וזו התקבלה על ידי האקדמיה ללשון ונכנסה לשפה העברית.

החל משנת 1995 קיימת שותפות גלובלית ואסטרטגית עם חברת המזון הגדולה בעולם - נסטלה. שותפות זו פותחת שער לפעילות עסקית רחבה וקובעת סטנדרטים בין-לאומיים של איכות ומצוינות.

כחלק מגלי העלייה שפקדו את ארץ ישראל במהלך תקופת המנדט הבריטי, הגיעו מאירופה יזמים ואנשי תעשייה שהביאו עימם ידע, מימון, ציוד ומכונות ייצור אשר אפשרו לפתח את תעשיית המזון הצנועה שהוקמה בארץ. מפעלי מזון אלו, ורבים אחרים, שנבנו בעמל ובאומץ תוך אמונה בצדקת הדרך והתגברות על קשיים רבים, הפכו לימים לעמוד השדרה של תעשיית המזון בישראל.

שטראוס

סיפורה של שטראוס שזור בסיפורה של הארץ. הילדה וד"ר ריכרד שטראוס עלו לישראל מגרמניה ב-1937 והקימו מאחורי ביתם רפת קטנה עם שתי פרות. הילדה, שהייתה טבחית מוכשרת, הכינה משאיות החלב מעדני קצפת עם תותים. עד מהרה זכו המעדנים בפרס ראשון למוצרי חלב מטעם הנציב העליון הבריטי, והמעדנים הפכו לפופולריים במיוחד. ב-1939 החליטו בני הזוג שטראוס למכור את הרפת ולהקים את מחלבת שטראוס בנהרייה. בשנות ה-40, עם הקמתם של יישובים רבים ברחבי הארץ, התרחבו המכירות, ולפעולות הייצור הצטרף הלוגו הראשון של שטראוס - בת היענה (שטראוס בגרמנית).

משפחת שטראוס, ביחד עם הבן הבכור מיכאל, יצאו מדי בוקר לחלק את מוצרי החלב הטריים. היה זה אחד מעמודי התווך של התעשייה העברית בארץ ישראל שלפני קום המדינה. קו המוצרים באותה תקופה כלל גבינה מותכת, מעט גבינות מלוחות, לבן, לבנייה, שמנת חמוצה, חמאה וגבינה לבנה. מאז ועד היום דורות של צרכנים נהנים ממוצרי חברת שטראוס.

עלית

סיפורה של עלית מתחיל בריגה, בירת לטוויה, בשנות ה-20 של המאה הקודמת. שבעה שותפים הקימו מפעל שוקולד מצליח בשם לאימה ('מזל' בלטווית). בשנת 1933 החליט אחד השותפים, אליהו פרומנצ'נקו, לעלות לארץ ישראל. הוא הביא עימו מכונות לייצור שוקולד, ושנה לאחר מכן הקים ביחד עם שותפים את מפעל השוקולד הראשון של עלית ברמת גן.

המפעל ייצר שוקולד, קקאו וסוכריות מסוגים שונים. הצלחתה של החברה הייתה מיידית, והמוצר הפופולרי ביותר שלה היה טבלאות השוקולד "שמנונית", המוכר היום בתור שוקולד פרה הנפוץ. במהלך מלחמת העולם השנייה ייצרה עלית שוקולד עבור הצבא הבריטי וכוחות הבריית, דבר שהוביל לצמיחת החברה ולריבוי מספר העובדים. עלית הפכה במהרה למותג השוקולד והחטיפים המוכר בישראל הצעירה עד היום.

עיצוב בולים, מעטפה וחותמת:
מירי ניסטור
Stamps, FDC & Cancellation
Design: Miri Nistor

The Food Industry in Eretz Israel

Entrepreneurs and people from the food industry who came from Europe to Eretz Israel in the waves of immigration during the British Mandate brought the knowledge, financing, equipment and manufacturing machines that enabled them to develop a modest local food industry. The founders of these and many other food factories built them through hard work and courage, based on faith in their path and whilst overcoming many difficulties. Over time, they have become the backbone of the food industry in Israel.

Strauss

The story of Strauss is intertwined in the story of Eretz Israel. Hilde and Dr. Richard Strauss immigrated to Eretz Israel from Germany in 1937 and started a small cowshed with two cows in their backyard. Hilde was a talented cook and used the leftover milk to create delicious strawberries and cream for her family. This delicacy quickly became very popular and earned the British High Commissioner's first prize for dairy products. In 1939, the Strauss family decided to sell their small dairy barn and founded the Strauss Dairy factory in Nahariya. The first Strauss logo – an ostrich ("Strauss" in German) was added to the company's products as sales grew in the 1940's, when many new towns were established throughout Eretz Israel.

The Strauss family, including eldest son Michael, started out by selling fresh dairy products door-to-door each morning and evolved into one of the pillars of Jewish industry in Eretz Israel prior to the establishment of the State in 1948. The product line at that time consisted of processed cheese, some salty cheeses, leben (cultured milk), lebeniya (thick cultured milk), sour cream, butter and white cheese. Generations of consumers have grown up enjoying Strauss products ever since.

Elite

The story of Elite begins in the 1920's in Riga, the capital of Latvia. Seven partners founded a successful chocolate factory called Laima ("luck" in Latvian). In 1933, one of the partners, Eliyahu Fromchenko decided to immigrate to Eretz Israel, bringing chocolate manufacturing machines with him. The following year, he and a number of partners established the first Elite chocolate and confectionary factory in Ramat Gan.

The factory manufactured chocolate, cocoa and various kinds of candy. The company was immediately successful. The most popular product was the shamnunit chocolate bar, which evolved into today's beloved "cow chocolate". During WWII, Elite manufactured chocolate for the British army and the Allied forces, leading to immense growth and an increased workforce.

Elite quickly became the most popular chocolate and snack brand in the young Israeli state, and remains so to this day.

חומת איור להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

Osem (Osem-Nestlé)

The seven founders of the Osem food company decided to join forces and merge three existing noodle factories in Eretz Israel (Irit, HaDagan and Assisit). They called the new company Osem, stemming from the High Priest's Yom Kippur prayer: This year shall be the year of osem (granary)".

The story of Osem is interwoven with the story of the State of Israel. During the War of Independence in 1948, trucks filled with Osem noodles joined the convoys bringing supplies to besieged Jerusalem, one of which was even attacked and burned on the way. A long line of people anxiously awaited the trucks that did make it through.

During the period of austerity (tzena) in the 1950's, Prime Minister David Ben Gurion asked Eugen Propper, one of the founders of Elite, to find an alternative to rice, a popular staple among Jews from Middle Eastern countries. Thus, ptitim, rice-shaped grains of wheat, were born. Soup almonds, one of Israel's most popular inventions, were developed during that time as well.

Osem also played a role in creating new words in the Hebrew language. In the 1960's, the company began manufacturing the peanut-flavored snack Bamba, but there was no word at the time to describe a snack. Osem suggested the word hatif (from the Hebrew root meaning "to grab",) which was accepted by the Academy of the Hebrew Language, and became an official Hebrew word.

In 1995, Osem became a strategic global partner with the largest food company in the world – Nestlé, opening doors to broad business opportunities and setting international standards for quality and excellence.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שד' הרכס 21, מודיעין 7178390
 The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
 Sderot HaReches 21, Modi'in 7178390
 www.israelpost.co.il * e-mail: philserv@postil.com

Issue:	דצמבר 2022	הנפקה:
Stamp Size (mm):	H 30 ג / W 40 ר	מידת הבול (מ"מ):
Plates:	1215, 1216, 1217	לוחות:
Stamps per Sheet:	15	בולים בגיליון:
Tabs per Sheet:	5	שבילים בגיליון:
Method of printing:	אופסט Offset	שיטת הדפסה:
Security mark:	מיקרוטקסט Microtext	סימון אבטחה:
Printer:	Cartor Security Printing, France	דפוס: